

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Sănătatea.

Între atîtea preocupări sociale, i-a venit și acesteia rîndul; s'o cercetăm privitor la drepturile și interesele insului și a societății.

Frumos, prea frumos, că gîndirea modernă țintește din ce în ce mai mult spre a fi *socială*.

Nici o ramură a cunoștințelor noastre nu va fi contribuit mai mult la această nobilă îndrumare socială, decît știința vieții. Cel care poate și știe să vadă, va simți ușor influințările asupra poporului cu privire la însemnătatea neîncetat crescîndă, ce zi de zi le iau stările de sănătate și boală, de naștere și de moarte.

Nu mai trăim în acele vremuri sălbatice, cînd boala o priviam ca urmarea unor influințări ascunse sau întîmplătoare. Medicina, ne învață pricinile, ne arată izvorul. Începem să pricepem, că *numai de noi* atîrnă, ca să influințăm asupra acestor pricină, pentru ca să înlăturăm urmările. Dar gîndindu-ne și mai departe, vom băga de seamă, că aceste pricină a boalelor noastre își au ele înșile izvorul în societatea noastră, cel puțin tot atît cît în noi înșine. Așadară eată-ne siliți

să recunoaștem boalei un caz patogenicește social, ear chestia sănătății se schimbă prin urmare într'o chestie socială.

Tot ceiace are o urmă de apărare, de sprijinire, de avîntare a vieții, tot ce formează cea dintîi, cea mai fundamentală dintre toate chestiile individuale, sociale sau economice, este ceiace numim: *chestia sănătății*.

Toți oamenii binelui, și pricepuți, au astăzi aceiași părere că: „Cucerirea științii, avîntul economic, nu vor propăși și nu vor fi trainice, decît împingînd datinele, comerțul și industria numai pe calea unei îmbunătățiri neîncetate a condițiilor de viață“. O greșeală generală a economiei și putem zice, chiar și a gîndirei omenești, a fost că a disprețuit acest adevăr neclintit și mare.

Viața n'are și nici nu poate avea, nici înțeles, nici scop, nici imbold, dacă n'o trăim mai multă vreme. Ear pentru a trăi mai mult, trebuie să urmăm legea vieții, adevă să trăim după cerințele și nevoile vieții. Da, da, legea vieții, unica lege, careia dacă nu te supui, te doboară, omorîndu-te fără pic de milă, nici cruțare!

Priceperea, cercetarea și folosirea individuală și socială a legii vieții, eată adevărata

propășire, înălțătoarea desrobire, deslănțuirea liberatoare a omenirei, tot mereu visată, neîncetat cîntată, una'ntr'una așteptată. Cînd fiecare dintre noi va înțelege bine, că pentru a trăi deplin și a trage cele mai mari foloase, ce viața îngăduie și face să dorești, ne trebuie să trăim *sănătoși*; cînd cîrmuitorii poporului vor fi pe deplin încredințați, că pentru a face o lucrare trainică și roditoare, trebuie urmată legea vieții, atunci omenirea de bună seamă a făcut un pas uriaș, ear omul în-sfîrșit a intrat în întreaga stăpînire a mijloacelor sale; va fi cu totul conștiu de chemarea sa și va învăța să-și întocmiască viața urmîndu-și lipsurile și voințele, înloc să se istoviască în silințe zădarnice.

Știința vieții, va fi marea reformatoare a civilizației, precum pățania e pedagoaga cea mare a omenirei. Ea ne va îndrepta greșelele atît în privința economiei cît și a moralei.

Băgarea de seamă și statistica ne descopere, că sănătatea e unul dintre elementele cele mai de frunte ale valorii inșilor și a colectivităților. Tot ceiace privește întreținerea și păstrarea sănătății, formează chestia de viață, per excellentiam, de care trebuie să purtăm

Foiță originală.

Bocetele românești

de Dr. Iosif Popovici.

(Continuare)

Înzădar, căci legea firei nu se 'ndreaptă. Durerea crește:

Vai di mine, vai di mine,
Cum s-armîn făr' di tine,
Singură fără direc (susțîitor, stîlp),
Cama ghine si-ni mi nec.

Papahagi p. 970.

și se termină din nou într-altă rugare:

Și eu mă rog dumitale
Să nu faci aciastă cale,
Că-i cu multă supărare
Și cu cheltuială mare.

Marian p. 523.

În această vreme: „Șed copii lîngă vatră
Și n'au cui să zică tată“.

Marian p. 532.

sau

Băceți remași de tată
Șed în casă supărați
Duși pe gînduri și'ngrijați.

Marian p. 537.

Mama lor însă le scutură gîndurile și grija și apropie mărturia dragostii, vîzînd că urzitorul bucuriei lor din viață nu se înduplecă, ci stă cu inima de peatră:

Soțul meu, tu dragul meu,
Dar cum de te-ndurași
De pe mine mă lăsași
Cu dragi copilașii tei
Și cu dragi fiuții mei?

Pop Reteganul p. 155.

Copii sărăciți și remași de tata lor vād și înțeleg că nu-i semn bun, plîng și ei. Mama lor nu înceată, ci o lovește plînsul și mai mult în fața nenorocirii, și bocește mai departe:

Dragii mamei copilași,
De tatița lor remași,
Dela nime nu au milă,
Tot or fi „du-te“ și „vină“!

Marian p. 526.

Și ear aruncă ochii asupra cadavrului, nu poate să'nțeleagă cum și dece să le fie copii lipsiți și necăjiți. Încearcă din nou să-și treziască și să-și scoale bărbatul. Sînt de față și neamurile și el nu grăește cu nime. Dar îi plîng copii orfani și nu poate să remînă lucrul așa:

Și deschide ochisorii
Și ț-i învață feciorii,
Și rădică genele
Și-ți învață fetele.

Marian p. 537.

Bieții orfanii nu'nțeleg secretul morții, ei cred că tata lor s'a supărat, cum se supără oamenii în viață, și aceasta va fi cauza că nu răspunde deloc mami și'ncearcă ei în nevinovăția lor să alunge furtuna, rugîndu-l:

„Tătuță, tătuță, hei!“
Strigă băceți mititei.
„Ian fă dumniata așa,
Pe mămuța n'o lua,
C-o să vină Sîmbăta,
N'avea cine ne la,
Ș-a veni dumineca
N'avea cine ne schimba“.

Marian p. 533.

Corneliu Moldovanu: Flacări.

Drept poezii pline de avîntul acesta caracteristic, trebuie să mai amintim la acest loc înafară de cele două »Cîntece războinice« (unul la pag. 15, celalalt la pag. 25) și înafară de înruditul cu acestea două, »Cîntec de vitejie« cele cîteva poezii închinat amintirii celor mai mari dintre cîți voievozi i-am avut noi vreodată: Ștefan cel Mare și Sfînt și Mihaiu. Referitor la cel dintîi nu are decît o poezioară foarte scurtă și aceasta, de abia trei strofe scrise pe cum se vede cu prilejul aniversării de 400 ani dela moartea Arhanghelului aceluia războinic care a fost în viața sa Ștefan Voevod, aniversare ce-a avut loc la mănăstirea *Putna*, unde-și doarme Marele Erou somnul de veci. Cităm următoarele:

grijă, dacă vrem să scăpăm de decăderea și ruina ce ne amenință prin degenerarea insului și a familiei, din pricina înveninării cu hrană rea, cu rachi, din pricina murdăriei molipsirilor și moștenirilor de boale scârboase. Moartea grăbită a celor nounăscuți, cea prea timpurie a celor vîrstnici, ne va duce neamul de rîpă, dacă nu vom începe să oprim despumularea și degenerarea, care crește din ce în ce. Sate întregi nu sînt decît niște cuiburi de boale molipsitoare!

E un interes național de căpetenie să vedem de sănătatea poporului nostru, fiindcă e vorba de a ne păstra neamul în toată puterea lui și trupească și sufletească.

Luați aminte, Doctori, Învățători, Preoți, dacă doriți a vindeca poporul.

(București)

Traian Țăranu

La Vaț.

(Sfîrșit).

„— Mi-a scris feciorul, că notareșul i-a mijlocit un pămînt în aretul altui sat... o țarină îndepărtată și fără de niciun preț... Și mă doare, mă ustură, domnule, că nu se alege nimic din bănișorii mei... stăciți cu grele necazuri! Ba îmi mai scrie copilul, că notareșul cere mai o sută pentru contracte și pentru dare, și câte și mai cite...“

M'am silit să-l liniștesc și să-l îmbărbătez.

— E mare plagă pe capul D-Tale — îi zisei eu — vom face tot ce ne stă în putere, dar vezi... erai singur stăpîn și nimeni nu putea porunci pe banii D-Tale, că doar ești om bătrîn și dat de multe necazuri. Nu trebuia să te lași înduplecat de nime în lume; banii trebuiau trimiși deadreptul la mîna copilului; n'ar fi fost de lipsă amestecul notarului...“

Bătrînul scoase o hîrtie și oftînd îmi zise:

— Fi bun citește, domnule, cartea, ce o scrisesem atunci copilului.

Era copia acelei scrisori. Nu-ți venia a crede, că frumoasele litere mărunte erau scrise

„Se 'mbracă cuvioasa strălucire
A Putniî învechite mănăstire —
Ierusalismul vitejei noastre...
Venii noroade de luați lumină
Din slava vredniciei depărtate,
Și vă rugați cu suflete curate,
Să-i fie adormirea 'n veci senină!“

Ne gîndim acum citind aceste versuri scrise din același prilej și cu același gînd, cași »Dela noi« alui Goga, la o alăturare și e cu neputință să nu simțim îndată enorma deosebire. Poezia lui Goga care este în aceeași vreme dintre cele mai puternice, nu numai din cite a scris dînsul, ci din cite s'au scris în toată literatura românească, e neasemnat superioară poezioarei acesteia a lui Moldovanu. Amintiască-și numai orcine puternicele versuri de pe la sfîrșitul numitei poezii a lui Goga, în deosebi următoarea:

„Măria Ta sîntem bătuți de nevoi
La noi înzădar ară cu plugul
Căci holdele noastre cu spicul de aur
Străinul le fură belșugul“ etc. . . .

Și apoi tocmai versurile dela capăt, cari tilcuiesc toată nădejdea sufletului poetului:

„Craî tiner, craî mîndru craî nou
Să le 'ncingă, trimite rugăciune ție!“ . . .

— versuri în cari culminează poezia aceasta, una din cele mai delasice ale lui Goga, și se va vedea limpede unde stă unul de cellalt. Asta însă nu va să zică că poeziile d-lui Moldovanu n'ar fi și ele de o netăgăduită valoare literară.

(Va urma).

N. Rozmarin.

de mîna unui om încăruntit în robie, mîna ce a suferit un lung șir de ani înfricoșatele cătușe.

El scria fiului său așa:

„Vaț 21/8 Sept. 1907.

Lubite fiule!

Eată eu, nefericit tatăl tău, prin eliberarea onoratei direcțiunii, îți aduc încurînd la cunoștiință, cumcă suma de bani promisă dela mine, adecă 1000 cor., zic în cuvînt unamie de coroane, încă astăzi ți-s'a trimis prin direcțiunea de corecție reg. ungu-rească, din Vaț, care sumă o poți afla în lada respunzătoare a casei comunale din I. . . ., adecă la domnu notareș și la chinezul s'au judele primar, din I. . . . Domniilor sînt datorii și totodată siliți ca această sumă, să ți-o slugăriască în mîna ta în tot momentul.

Dară această sumă de bani trimisă dela mine, numai spre așa bază ți-am trimis-o, ca să-ți cumperi barem două jughere sau lanțe de pămînt, ca să poți sămăna pe tot anul un lanț de grîu și unul de cucuruz, ca să nu cumperi daibarem pita de toate zilele în lungul anului și al vieții tale.

Pămîntul să-l cumperi de veac, adecă de moșie. Să bagî bine de seamă să nu fie pămînt rău și la loc rău, ori plin de datorie. Dacă e plin cu datorie, mai întăi îl tocmește sau îl căpărește cu proprietarul, apoi plătește mai întăi datoriile atîrnătoare pe pămînt și apoi numai după aceia îi plătește cît îi mai rămîne din suma tocmită de dînsul. Dar pămîntul să fie în hotarul satului. Două sute de coroane le-a oprit onorata direcțiune aici înapoi, ca de cumva îmi va ajuta bunul Dzeu și voi ajunge zile cu sănătate, ca să mai pot să văd și eu mai odată lumea liberă, apoi îmi trebuieș și mie pentru haine și pentru speșele drumului pînă acasă.

Această epistolă să o păstrezi și să o ții totdeauna în vederea ochilor, să nu o prăpazi, ca totdeauna, dacă o fi cerută, să poți să te arăți cu ea înaintea fiecui, și înaintea mea să te poți adevăra cu această epistolă. Acestea toate s'au făcut prin înștiințarea înaltului ministeriu.

În fine rămîn de binevoitor al vostru străin părinte, sărutîndu-vă pe toți dela mic pînă la mare cu o jale plină de lacrimi și de suspinuri, deși sînt sănătos pînă acuma. George I. . . de mîna proprie“.

Am remas înmărmurit.

I-am spus, că vom cerceta împotriva notarului și a celor vinovați și ne vom sili ca dreptul lui să nu sufere nicio scădere.

Amezul era trecut. Oficiantii se gătiseră de plecare. Trebuia să-l părăsesc și eu pe bătrînul. Și ce bucurie nespuse de mare a avut, cînd după ameză l-am cercetatedin nou! Trenul plecă abia la 3 ore spre Pesta, și ce distracție puteam găsi în acest oraș al plîngerilor . . .

Cred că în această scurtă dupăamează, fie numai pentru o clipă, am putut să vărs o picătură de mîngăere în acest suflet necăjit.

— Mai am o rugare înainte de a ne despărți — îmi zise bătrînul — să faceți cumva, să mă ducă de aici la Aiud — acolo avem și popă romănesc . . .

Aceasta-i fu ultima dorință.

Din fundul coridorului se mai uită odată înapoi; păzitorul îmi deșcue ușa zăvoarelor. Într'o clipă eram afară.

În casa aceasta, lovită de blăstăm, 160 de creștini, de legea noastră, își ispășesc acum păcatele. Pe unii lupta cu sărăcia, pe alții beția, izvorul tuturor fărădelegilor,

sau firea lor nestatornică și oarba minie i-a îndemnat la fapte nesocotite. Și ce e mai dureros, pe cîți dintre acești morți de vii prostia, lipsa de cultură, i-a dus în întunecul robiei.

(Budapesta)

Dr. Ilie Groșianu

Ce-i de făcut?

I.

O întrebare ce trebuie să ni-o punem toți, cari tindem la promovarea binelui.

Mai toate articolele »Progresului« ne indică o serie nelimitată de defecte, de mizerii ale neamului nostru, așa încît cu îngrijire trebuie să ne întrebăm, că unde e de pus mai întăi pîrghia pentru ridicarea culturii, fără de care necondiționat vom peri.

Lucrul principal e să aflăm rădăcina defectelor, cari împedecă progresul.

Făcînd un bilanț al activelor și pasivelor noastre materiale, spirituale, și morale, vom ajunge la convingerea, că precum în pămîntul roditor crește și buruena, așa și defectele noastre, ereditate dela străbunii noștri, sînt umbra luminei. Ca un product dacic-slav și roman, dela cei dintăi am moștenit, între altele, tenacitatea vieții, conservatismul, și o calitate hotărîtoare în viața unui popor — fertilitatea. Dela Romani am ereditat spiritul intelectul. Dar cum și un păr subțire își are umbra sa, cuatît mai mult unele calități ale noastre, cum e spre pildă, neînfrînata fantazie a Românului, încă își are partea rea. Și așa nu e mirare, că am ajuns azi în pericol, că buruena să sugrume sămînța bună, dacă nu căutăm grabnică scăpare în cultura fericitoare.

Așadară cu bilanțul stăm și bine și rău: Dormind ne-am conservat pînă azi; legănați fiind de sfînta biserică, care acum și ea a adormit, lăsîndu-ne la voia întîmplărei. Deci, ce-i de făcut? Nu numai să cîntăm »Deșteaptă-te Române« ci să ne și deșteptăm din lungul somn, pînă nu-i prea tîrziu, și nu numai să ne fălim cu originea noastră, ci să urmăim virtuților strămoșești, dovedindu-ne de nepoți demni ai strămoșilor.

Romani numai pînă atunci au fost puternici, pînăcînd virtuțile romane, mai cu seamă morala, viața familiară, focul Penaiților și Larilor, le-a încălzit inimile, și a căzut repede, s'a prăbușit cel mai mare imperiu al lumii, dupăce religia-morala a fost ajuns o goală formalitate; cînd luxul, frivolitatea, lascivitatea, viciul au ajuns stăpîni ai poporului. Fiind sinceri, vom constăta cu durere, că în proporție cu modesta noastră cultură, cu greu ne vom putea mîngăia, știindu-ne și poporul nostru destul de vicios.

Ne lipsește morala adevărată, fundamentul culturii. Și ce face biserică, a cărei chemare e a propaga morala. Doarme, ori celmult descîntă citeodată plictisitor după calapodul grecesc.

Pe scurt, ce este de făcut?

Cu mic cu mare în eparhiî, sinoade, congrese, oficios și privat, să cerem o biserică activă românească, înlocul celei pasive grecești; să cerem o liturghie cît de scurtă, și o predică oficială, care mîncînd dela spiritul adevărat al Evangheliî, să aibă scopul practic de a îndrepta viața morală, spirituală, cum și cea materială a poporului nostru zelîtit!

Venerați preoți, puneți-vă în fruntea acestei mișcări. Nu simțiți nedemnitătea de a servi

și în secolul al XX. ca niște mașine automate. Această josnică rolă vă va strivi așmîne toată autoritatea și stima „credincioșilor“!

(Rachitova)

Manciu

IGIENĂ.

— *Despre locuință.* —

de

Dr. Gheorghe Crăniceanu.

Bunăstarea țărânului, învățătura și rădicarea moralului sînt factorii cei mai puternici, prin cari se poate reforma igiena țărânului în general și a locuinței sale în special.

Premii se împărțiau și în granița militară pentru cece clădiau case frumoase și solide; de-aceia este bătătoare la ochi, diferența între casele țărănilor Români grăniceri și între ale vecinilor lor tot Români. Așadar și încurajarea contribuie la însănătoșirea și împodobirea caselor sătești.

Imitarea se va face negreșit, fie ea oricît de încet. Iau de exemplu satul meu natal, în Banaț, în care trăesc cinci neamuri de oameni: colonii de Români din Oltenia, numiți „bufani“, amestecați cu coloniști germani, Români băștinași „frățuți“ și două soiuri de țigani.

Material de construcție posed toți în mod egal, cu toate acestea Români băștinași întrebuințează peatra numai la fundație, ear părății sînt de gard ori de birne. Apucasem și eu timpul cînd și Români din Oltenia mai prosedau cîteo casă de lemn, dar astăzi au toți case de peatră ca Germanii, sau mai rar la săraci și de cărămidă nearsă. Țigani aurari, așezați la marginea satului coloniștilor și în partea dinspre răsărit, locuiau odinioară în bordeie, dar astăzi mai toți au case de cărămidă nearsă, sau chiar de peatră, pecînd Țigani numiți lăeți, duc o viață nomadă la marginea satului de băștinași; trăesc în corturi și nici că gîndesc a găti măcar bordeie, pentru că au obiceiul de a se strămuta din localitate în goana mare, sau cum se zice „lasă turta în foc și pleacă“ cînd poruncește vătavul lor (dupăce fac rele).

Coloniștii români imitează pe conlocuitorii lor germani până și în aranjamentul interior al locuinței, deși curățenia nu poate fi preste tot perfectă, căci Româna mai are vre-un rezboi și gospodăria ei diferă de a vicinei sale germane.

În fine mă refer încă la un mijloc, prin care cred că se poate face progrese mai repezi la îmbunătățirea locuințelor sătești, adică la înființarea de societăți de construcții sătești. La aceste societăți efinătatea să indemne pe țărani de a-și cumpăra casă dela societate. Magazii de lemne pentru grîne se aduc dela munte la oraș spre vînzare; ba în Ilfov și prin Caraș-Severin se fac și case de lemn pentru vînzare, ceiace ar merita să se practice în mai multe părți. Suedia face case de lemn de lux și le respîndește prin lume; noi să facem case de trebuință, în număr mare adică muncă de fabrică, mai ieftină.

Expozițiunea universală din Paris (1867) încă avea specimene de locuințe eftine, igienice și plăcute. Dela Stat va fi necesar sprijinul moral întru afița, ca se garanteze societăților plățile în rate ale costului casei, care să se facă în mod neîmpovărător pentru țaran, care înloc să munciască, locuind strîmător ani întregi, până ce își agonisește cele necezare la clădirea unei case, se va pune chiar dela începutul muncii sale în acest scop în posesiunea locuinței igienice, pe care apoi cu mai mare tragere de inimă va căuta a o plăti prin anuități. Asemenea societăți ar mai ridica și industria națională. (Va urma).

Convocare.

P. T. Domni membri onorari, fundatori, ajutători și activi ai Reuniunii gr. cat. de cîntări „Concordia“ din Oravița-rom., prin aceasta sînt convocați la

Adunarea generală ordinară

ce se va ține Duminecă la 22 Marte c. la 3 ore d. a. în școala gr. cat. din localitate.

Ordinea de zi:

1. Deschidarea adunării.
2. Raportul cassarului.

3. Compunerea preliminarului pro 1908.
4. Raportul bibliotecarului.
5. Raportul dirigentului.
6. Alegerea comitetului pe anul 1908.
7. Alegerea a doi membri pentru atențicarea protocolului.

8. Eventuale propuneri.

Oravița rom. la 15. Marte 1908.

Victor Poruțiu,
președinte.

Costa Vodă,
notar.

CRONICA.

Mine, Duminecă la 5 ore d. a. sînt convocați Români din Oravița la o consfătuire în scopul organizării festivităților ce se vor arangea din prilejul adunării generale a fondului de Teatru.

La 26. Marte c. la 5 ore dimineața se începe țirgul mare în Oravița rom. Mai înainte nu-se admite intrarea în piață.

»Oraviciană« și-a ținut Joi, la 19. Marte c. adunarea generală sub presiul directorului Ilie Trăilă. Au participat preste 60 acționari, cari au reprezentat, și prin plenipotențe, 133 acționari cu 2200 acții și 1200 voturi, fiind astfel reprezentat un capital societar de 220.000 cor.

Ca un product al păcii înveselitoare, ce s'a sălășluit între Români din Oravița și jur, adunarea generală a decurs în ordine perfectă, stîrînd mulțumire și o bucurie generală între toți acționarii.

Rezultatele arătate prin sporirea depunerilor cu 92.000 cor., ridicîndu-se astfel suma depunerilor la 1,869.631.65 cor.; Circulația casei: 8.494.475.64 cor.; întregreverimentul: 19.396.824.22 cor.; fondul cultural și de binefaceri: 4.789.77 cor. Toate fondurile de rezervă: 310.000 cor.; venitul net: 78.004.42 cor.

Dupăce prin sculare se onorează memoria reposatului membru în direcțiune Toma Stanca, și primîndu-se complect toate propunerile direcțiunii, se realeg toți membrii de pînăcum ai comitetului de supraveghiere: I. E. Țăranu, Cornel Strimbei, Gheorghe Jianu, N. Beloane, G. Dragoescu, Iacob Botoș și Iuliu Roșu, ear în direcțiune, înlocul reposatului Toma Stanca, se alege preotul Sinisie Bistreanu din Jurjova.

Decurgerea exemplară a adunării, cum și destoinicia și greutatea personală a cîrmaciului »Oravicianei«, servă de o garanță desevirșită a viitorului de aur al acestui institut de bani, plasat la vreme de înaintașii noștri în cel mai mînos colț al țării noastre, avînd și înțelegîndu-și pe deplin menirea frumoasă de a întări Româniea din aceste părți.

În frunțașă comună Vranî încă s'au ridicat salariile învățătoresți la minimul legal.

La înmormîntarea ficei deputatului nostru Dr. Aurel Novacu din Biserica albă a participat un public enorm din toate părțile societății, fără deosebire de neam și confesie. Din rîndurile petrecătorilor la ultimul lăcaș al reposatei Aurelii s'a deslușit un freamăt de jale, înneat într'un refren poliglotic, ce tîlmăcia durerea neasămuită a părinților, cari și-au pierdut singurul copil.

Dumnezeule Doamne, eată nesiguranta zilei de mine, pilduită și prin lovitura grea, ce l-a ajuns pe frunțașul nostru bănațean, căruia îi dorim toți din toate părțile alinare sufletească, ce trebuie cautată în orînduirea neînțeleasă a firii, așezată în slovele biblice: *Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvîntat!*

La serbarea școlară din 15. Marte c. arangeată de către corpul didactic al școlii civile din localitate, au declamat, au cîntat băeții, a cîntat frumos și noua orchestră condusă de abilul și inteligentul profesor Simeon Răduș, cunoscut și din coloanele foii noastre, ear de încheiere directorul institutului a ținut o alocuție alcătuită cu multă prudență.

Dumineca trecută la 2/15 Marte c. »Reuniunea de cetire și cîntări« din Oravița rom. și-a ținut adunarea generală anuală, alegîndu-și cu însuflețire de president, înlocul preotului morbulent Gheorghe Neda, pe fostul president de odinioară Carol Pavlovici.

Termenul pelerinajului la Roma, ce va fi condus de Arhiepiscopul nostru Dr. Vasile Hossu din Lugoj, s'a satorit pe zilele de paști; însinuările participanților se pot face celmult pînă la 1. April n. 1908.

Vestim cu bucurie, că comuna bisericească din Vranî a dăruit 100 cor. pentru biserica românească din Verșeț.

Erî, Vineri dimineața pe la orele 4, s'a simțit în părțile noastre un cutremur de pămînt în direcția meazăzi-meazănoapte.

De seară petrecere cu joc în beneficiul bisericii izraelite din localitate.

Negustorul Fabius Nemoianu din Greovaț ne scrie cu multă dragoste despre reușita splendidă a concertului împreunat cu petrecere de joc, ce l-a dat corul ort. rom. d'acolo, sub conducerea bravului învățator Constantin Rusoveanu, pe care îl cunoaștem și noi de un harnic dascăl românesc.

Studentîimea rom. din Viena ne avizează despre apelul studenților români din Leoben în cauza înființării unei universități române la Cernăuț.

Signarea acțiilor pentru »Societatea Progresul« curge îmbucurător. I-se înțelege rostul!

Membrii Reuniunii inv. din Eparhia Caransebeșului să-și achite taxele.

Epitropia bisericii ort. rom. din Oravița rom. mulțumește și pe calea aceasta celor ce au binevoit a suprasolvi la balul țărănesc din 1. Marte c. n. cu care ocazie s'a încassat în beneficiul bisericii 308.90 cor. din care sumă detragîndu-se speșele de 152.90 cor. a ramas un venit net de 156 cor.

Acții dela »Oraviczăer Handels- und Gewerbebank« și dela »Oraviciană« de vînzare la Administrația »Progresului«.

Bibliografie.

A apărut »Literatura Medicală Românească« de distinsul medic oculist Dr. Gheorghe Crăniceanu, ediția Academiei Române. Prețul 5 lei. Este cam a 23-lea operă din scrierile (în românește, germ. și franțuzește) a eminentului medic-literat, originar din Banaț, cunoscut și ca zelos colaborator al Revistei noastre.

A apărut Nr. 5 al escelentei reviste »Ramuri« din Craiova cu un bogat sumar literar. Redacția Strada Stîrbei Vodă 81. Prețul: în Romania 6 lei, pentru străinătate: 9 lei anual.

Poșta Redacțiunii.

Colaboratorilor le cerem răgaz.

Poșta Administrațiunii.

Maî multora. Dări de seamă și mulțumite publice le publicăm numai pe plată.

A. A. Segedin. Abonamentul D-tale achitat pe întreg anul curent.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

1301 sz. tlkvi 1908.

Arverési hirdetemény kivonat.

Oraviciana r.-t.-nak kiskoru Goján Petru és Goján sz. Goján Mária rakasdiai lakosokra elleni végrehajtási ügyében 500 korona tőke ennek 1905 évi márczius hó 18-ától járó 8% kamata 21 kor. 60 fillér eddigi ezuttal 24 kor. 75 fillérben megállapított költségnek kielégítése végett a kért árverés a százkabányai kir. járásbírótság területén fekvő Rakasdia községi 255 sz. tjkvben A. alatt felvett 254 hrsz. 210 öisz. 300 □-öl belsősegre, az 1960 hrsz. 1 hold 534 □-öl (Oberland) szántóra 3846 hrsz. 1 hold 533 □-öl (Dobrin) szántóra és 5160 hrsz. 1 hold 533 □-öl (Czarina) szántóra 933 kor., a † 1493 hrsz. 210 □-öl szőlőre 62 kor., a † 3181 hrsz. 400 □-öl cserjésre 15 kor., a † 3428 hrsz. 1200 □-öl rétre 188 kor. kikiáltási árban 156. §. alapján egészben és a rakasdiai 2448 sz. tjkvben felvett 1335 hrsz. 200 □-öl pótkertre és 2540 hrsz. 1 hold 533 □-öl (Mercsina) szántóra 237 kor. kikiáltásiárban a 156. §. alapján egészben ezennel elrendeltetik. Ezen árverés által a rakasdiai 255 sz. tjkvben C 9 alatt Goján sz. Terzeu Erzsébet javára ezen ingatlanokból kisk. Goján Petru illető jutalékára bekeb. özvegyi jog csak annyiban érintetik, a mennyiben az ingatlanok oly vételáron kelnének el, mely ezen szolgalmi jogot megelőzőleg bekeb. jelzálogos hitelezők 2300 mintegy 2300 koronát kitevő követeléseiknek fedezésére szükséges összeget meg nem haladná, mely esetben az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan nyomban megtartandó újabb árverésen a bekeb. szolgalmi jogra való tekintet nélkül el fognak adatni.

Az árverés megtartására határidőül **1908. évi május hó 18-ik** napjának délelőtti 9 órája Rakasdia községhezához azon megiegyezéssel tüzetik ki, hogy a fent körülirt ingatlanok ezen határnapon a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 92 kor. 20 fill., 6 kor. 20 fill., 1 kor. 80 fill., 18 kor. 80 fill. és 22 k. 60 f. készpénzben vagy 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig: az elsőt az árverés jogerőre jutása napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt és az utolsót ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt az oravicziai kir. adóhivatal mint bírői letéptéztárnál fizetni.

Százkabányán 1908. évi márczius hó 7-én a kir. járásbírótság mint tlkvi hatóság.

Virágh, kir. aljbiró.

393 sz. 1908 végrhtó.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszék 1907 évi 9442 számú végzése következtében Dr. Cornean Péter oraviczabányai ügyvéd által képviselt Katz Adolf kernécsai lakos Moater Ion kernécsai lakos ellen 114 kor. 87 fill. s jár. erejéig 1908. évi január hó 25-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 617 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsi, faedények, sertések, közlegelői foglalások stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járásbírótság 1908. évi V. 165/3 számú végzése folytán 114 kor. 87 fill. tőkekövetelés, ennek 1906. évi szeptember hó 20-ik napjától járó 6% kamatai és eddigi összesen 65 kor. 84 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Kernécsán az alperesek lakásán leendő megtartására **1908. évi márczius hó 30-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 197. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán 1908. évi márczius hó 13. napján.

Sztánkovits Miklós,
kir. jár. végrehajtó.**IOSIF NEDICI**

Oravița-rom.

**Podrum renumit cu beuturi curate
Vinuri escelente.****Otonello și Muscat-Hamburger** în mic 1 cor.,
în mare, dela 5 L. însus 90 fil. L.**Silverium** din 1901 cu 2 cor. L.**Răchie** nouă prefriptă cu 1-60 cor. L.**Răchie** de prună curată — garantat — în mic
1 cor. L., în mare cu 70 cor. Hectolitru.**Spirit** de prima calitate (dintr'un L. se pot face
5 L. de 7½ graduri, și 4 L. de 9 graduri)
à 1-72 cor.**Aviz.**

Aduc la cunoștința P. T. public
romănesc, că mi-am deschis în

Biserica albă (Fehértemplom)

în Casa Kohl, în strada principală,
un

**Magazin cu
articole de galanterie,**

ce le comand dela cele mai renumite
fabrica.

Pe lângă **promptitudine,** și
prețuri absolut solide, promit
marelui public românesc, că mă
voi arăta totdeauna vrednic de spri-
jinul, și încrederea fraților mei
Români.

Cu distinsă stimă

Nicolae Miuța

negustor.

2-3

Anunț.

Avizez onoratul public bănațean, că în
magazinul și atelierul meu din Oravița se
pot căpăta

cele mai bune ghete

în întreg ținutul sudbănațean.

Prețuri solide și fixe.**Cizme cum și ghete ortopedice, pentru
bal și pentru mirese după măsură,
forme engleze, franceze și americane.**

Primesc sodali muncitori și de omenie,
cum și ucenici din case bune și cu nițică școală.

Cu distinsă stimă

Benedict Csongár.**Anunț.**

Anunț onoraturii public din Oravița și jur,
că mi-am mutat

**brutaria în casa mea proprie Nr. 8
vis-à-vis de ferarul Franz Grau,
în Oravița-mont.,**

unde ofer mușteriiilor și mai departe: **pîne, colaci,**
de douăori coc pîne în fiecare zi la 10 ore a. m.
și la 1 oră d. a. Franzele și cornuri proaspete
de douăori în zi.

Pîne de grâu și săcară,

și franzele, capcele etc. pentru pomene și praznice.

Cu stima

Ion Neda,

brutar.

1-1

Demetriu Boitor

architect-intreprinzător

— ORAVIȚA. —

Primește orice lucrări de edificare, anume:

Planuri, proiecte de spese, zidiriși conducerea astorfel de lucrări pe lângă
prețuri moderate.**Atelier de croitorie****— în Oravița —**

strada principală, în casa proprie.

Rentorcindu-mă din străinătate, unde am
făcut studii de modă și am cumpărat postavuri,
avizez Onoratul Public din Oravița și jur că
pentru **saizonul de primăvară și de vară** sînt
asortat cu cele mai fine postavuri, engleze și
indigene, pentru

costumuri, jeleur și pãrdisuri;croială după măsură efectuare după cele mai
severe condițiuni ale modei.

În așteptarea binevoitoarelor comande, semnez

Cu distinsă stimă

Gross Béla.

1-3

Cine dorește să facă o călătorie de
plăcere ieftină, bună și iute

**în 6 zile
la America**

(Statele unite, Canada și Argentina), acela
să ceară îndrumări în românește dela

Falk și Comp.

(secția românească)

Hamburg

Strada Raboisen 30.